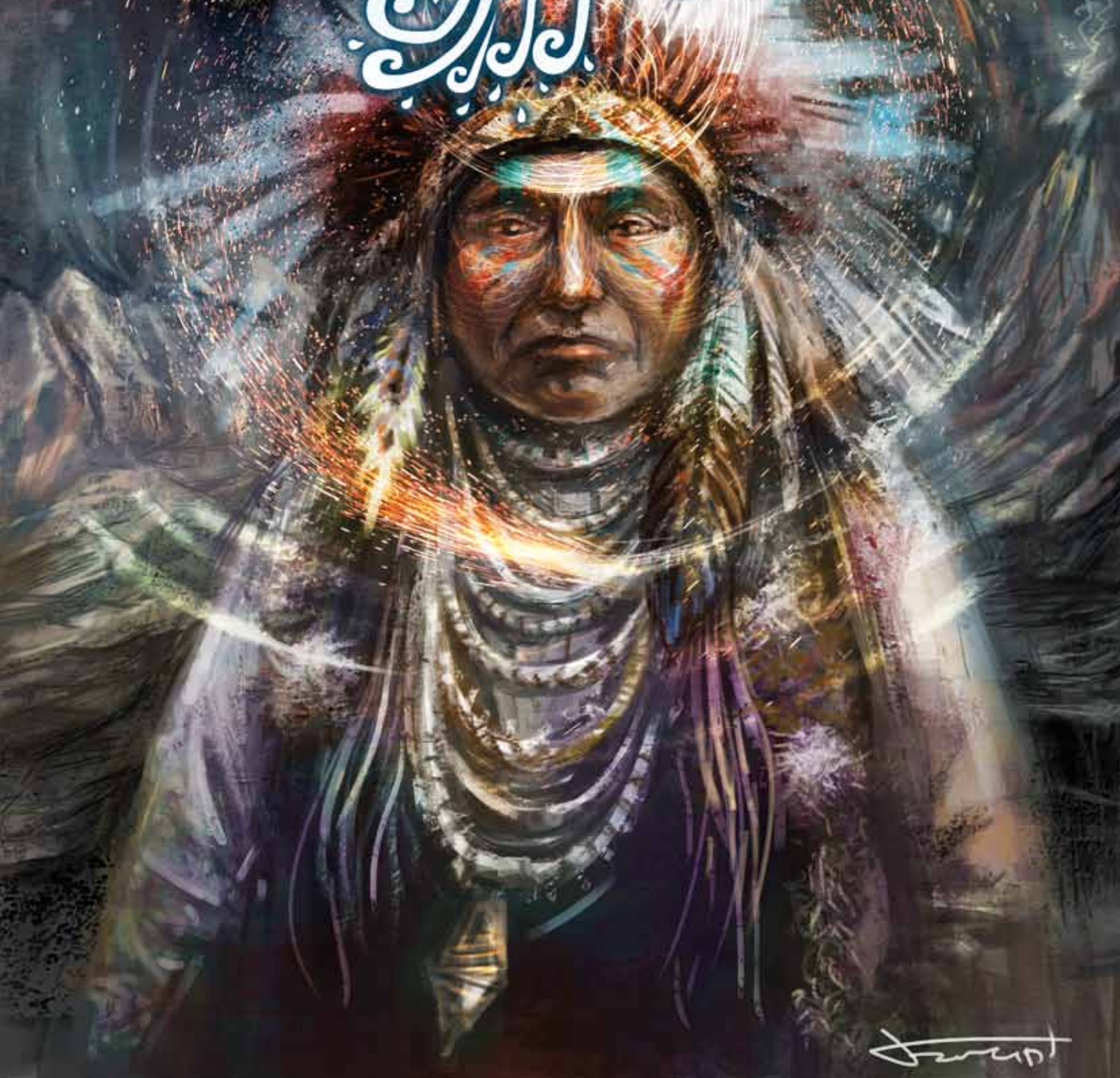

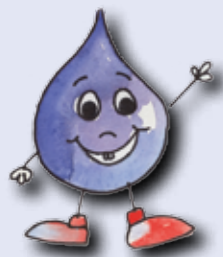
Приложение:
Забележителностите
на България

бр.16
2012г

КНИЖКА ИЗБОРЪТЕ

Стефан

Здравейте, деца!

Пишете на Капчица за всичко, което искате да ѝ кажете, изпращайте вашите приказки, стихове, снимки и рисунки на адрес:

Мария Иванова Атанасова,
за сп. "Изворче", гр. Пловдив 4003
ул. „Белград“ № 8 ап.5
E-mail: izvorce@abv.bg
Facebook: „Детско списание Изворче“

По случай 1-ви юни, **Лиа Лазариди** пожелава щастливо детство на децата по целия свят!

ДЕТСТВО

Една думичка си намислих,
но не си я измислих.
Ще помогна - нещо вълнуващо, нещо интересно.....
Няма да се сдържа - думата е „детство“.

Защо животът трябва да помете,
добрите спомени на всяко дете?
Всяко детство е цвете
и винаги ни казва "Летете, летете!"

И ние ще полетим,
радост на всички деца ще дарим.
Докато звънецът на радостта звънти,
весел детски вик навред ще кънти.

Лиа Лазариди

Съдържание:

Делфинът Уинтър
Детско творчество - Вълшебни страници
Североамериканските индианци
Забележителни места в България – карта
Природата говори – прогноза за времето
Моята България – Казанлък
Държавен куклен театър Пловдив
Тържества и съобщения

Приложение - стикери „Забележителностите на България“

стр. 3
стр. 4-5
стр. 6-7
стр. 8-9
стр. 10-11
стр. 12-13
стр. 14
стр. 15

Редакционна колегия:

Мария Атанасова, Татяна Йорданова, Тина Хамзе, Живко Стоилов
С участието на: Димитър Бочуков (художник), Ивета Мулхол,
Лиа Лазариди (10 г.), Кристина Коларова (8 г.), Полина Коларова (8 г.)

Дизайн на корицата: Димитър Бочуков
Компютърен дизайн: Живко Стоилов

© Издателство „Бяло Братство“
© Списание „Изворче“
ISSN 1313-5066

ИСТОРИЯТА НА

ДЕЛФИННА УИНТЪР -

НАЙ-УДИВИТЕЛНОТО СЪЗДАНИЕ НА СВЕТА

Кристина Коларова

Делфините са едни от най-интелигентните същества на света. Но сред тях има един, който се откроява със своята борбеност, сила и смелост. За него се разказва в игралния филм Dolphin Tale („История с делфин“), в който звездата е истинският делфин Уинтър.

Това делфинче още бебе, се оплита в капан за раци и морето го изхвърля на брега. Там го намира едно момченце Сојер, което се обажда в местната морска болница „Клиъруотър“. Веднага на помощ се отзовава екип. Сред екипа момченцето намира своята малка приятелка Хейзъл. Двамата заедно дават име на делфинчето, което е женско – Уинтър („зима“).

В болницата лекарят разбира, че кръвообръщението на опашката е прекъснато. Въпреки усилията си докторите не успяват да я спасят и се налага да я отрежат. Уинтър не може да плува без опашка, но с помощта на децата се научава на плуване от ляво на дясно, вместо отгоре надолу. Удивителното в това е, че до този момент няма делфин, който да е оцелял без опашка, но Уинтър успява.

Появява се друг проблем - животът на Уинтър е в опасност. На помощ идва един доктор, който изработва протези за ранени войници и създава специална протеза, материалът за която по-късно се използва и при хората. Уинтър започва да плува толкова добре, че се състезава с най-добрия плувец в Щатите.

Уинтър е най-удивителното създание на света. Всеки може да види снимките на истинския делфин на www.seewinter.com. Тя продължава да плува в своя басейн весела и щастлива.

Делфинът Уинтър, нарисуван специално за "Изворче" от Полина Коларова (8г.)

Вълшебни страници

Детско творчество

По ваша идея, мили читатели, откриваме рубриката „Вълшебни страници“, в която ще публикуваме ваше творчество — разкази, стихове, приказки и рисунки за вълшебства. В този брой представяме творбата на Лиа Лазариди, 10 г.

Имаш ли боички, имаш ли моливи, оцвети красиво бялата картина!

ВЪЛШЕБНОТО КАМЪЧЕ

Лиа Лазариди

Ако имах Вълшебно камъче, то щеше да е устроено по интересен начин: щеше да съдържа веществото оптимел – да е за оптимисти, цветът му щеше да е цветът на мечтите - щеше да е просто едно мечтоцветно камъче, нямаше да е по-тежко от петнадесет грама, и насън не бих го продала.

Бих го помолила за много неща, но най-важните за мен са:

Да спаси света от парите – в наши дни всичко се плаща, дори и здравето, свободата и обичта.

Да направи домове за всички скитници и бездомници – така ще им бъде топло и уютно.

Да намери нови, добри родители за сираците – така те ще усетят топлината на майчината милувка и на бащината презръжка.

Да направи климата благоприятен за южните страни и да се опита да ни предпази от глобалното затопляне.

Да ни избави от болестите и преди всичко от най-коварната такава – злобата.

Да подтикне хората към добри дела.

Имам още много молби към Вълшебното камъче, но ще ми заеме повече място, отколкото книгата с конституцията.

...А дали хората ще приемат тези неща, си е тяхна работа. Не бих им повлияла. Аз и камъчето ще бъдем щастливи, защото който иска, може да почувствува доброто с душата си.

Току-що измислих стих:

Хайде, с мен ела,
в света вече се извършват само добри дела.
Във вълшебството на доброто ще потънеш,
и картата на камъчето можеш за спомен в джобчето си да сгънеш.

СЕВЕРОАМЕРИКАНСКИТЕ ИНДИАНЦИ

Цивилизацията на Североамериканските индианци е просъществувала до XV в., когато белите заселници окончателно успяват да превземат земите им. Името „индианци“ е дадено от Христофор Колумб, който е открил Северна Америка, мислейки че открива Индия.

Индианците са населявали цяла Северна Америка, племената им са били многобройни, говорили са на различни езици, но въпреки това ги е свързвал един общ език, езикът на знаците и символите. Племената им са се ръководели от племенни вождове, а шаманите са лекували, контактували са с духовете, отправяли са молитви и благодарности.

Индианците силно вярват в съществуването на Великия дух в човека, животните, растенията и всичко живо на земята и отвъд. Те изпълнявали различни ритуали, за да се свържат с този дух, за да получат напътствие в живота, изцеление на болести, благоприятно положение за лов и добра реколта.

В този брой на Изворче ще ви запознаем с интересни ритуали и традиции на североамериканските индианци.

Худ. Н. Кирева

Името – Важен ритуал е раждането и даването на име на детето. При появата на бял свят се дава име на детето, което означава нещо специфично, свързано с раждането (Пълна луна, Силен вятър) или това за което родителите мечтаят да стане (Силен

воин, Нежна девойка). В последствие, когато детето стане на 4-5 години му се дава друго име, подчертаващо неговите качества (Бърз кон, Сияйни очи).

Търсене на видение – Юношите изпълняват специална церемония за намиране на себе си, която им донася ново духовно име. Младият индианец трябва да гладува няколко дена, за да се подготви да отиде сам на усамотено място. Там той не спи и се моли за видение, за да му разкрие собствения Тотем-животно, който ще го напътства и закриля до края на живота.

Потна ложка – Този ритуал се използва за пречистване на тялото и духа, за напътствие в живота. Строи се кръгла полусфера от върбови клони, покрити с кожи, в центъра на която има кръгла дупка с церемониалните горещи камъни, които по време на ритуала се заливат с вода и се ръсят с различни лечебни билки. Участниците в церемонията се молят за благополучието на семейството, приятелите и цялата земя.

Ловец на сънища – Индианците използват кръгла рамка, украсена с пера, в която е изплетена мрежа от паяк с вплетени мъниста, а в средата има дупка, през която лошите сънища изчезват, а в мрежата се ловят хубавите. Окачва се над леглото или на друго подходящо място в спалнята. Първоначално е изработвана от родителите, за да може детето им да сънува само приятни неща.

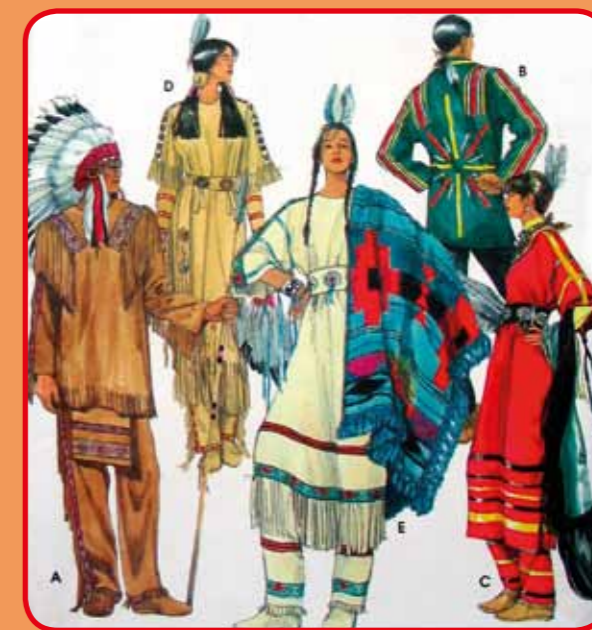
Куклите „Качина“ – Тези кукли се считат за изображение на висши духове, използват се за молитва и ритуали. Смята се че Качина са духове, които помагат на хората. По време на празниците индианците се обличат като Качина, което много прилича на българските кукери и танцуват в чест на благодетелите си.

барабан, индианците носят специфични костюми, рисуват лицата си. Шаманите танцуват, за да се свържат с Великия дух, за да помогнат на някой или за съвет.

Дрехи и бижута – Индианците са майстори на бижутата. Намерени са огърлици, направени от благородни метали, тюркоаз и скъпоценни камъни. Те са вярвали, че всеки камък притежава различна сила, която се предава на този, който я носи. Дрехите им са ръчно направени от кожа, украсени с орнаменти, мъниста, пера и други цветни нашивки. Тъканото им платно се отличава с ярки цетове и дизайн, някои от които напонят на мотиви от рогонските одеала от България.

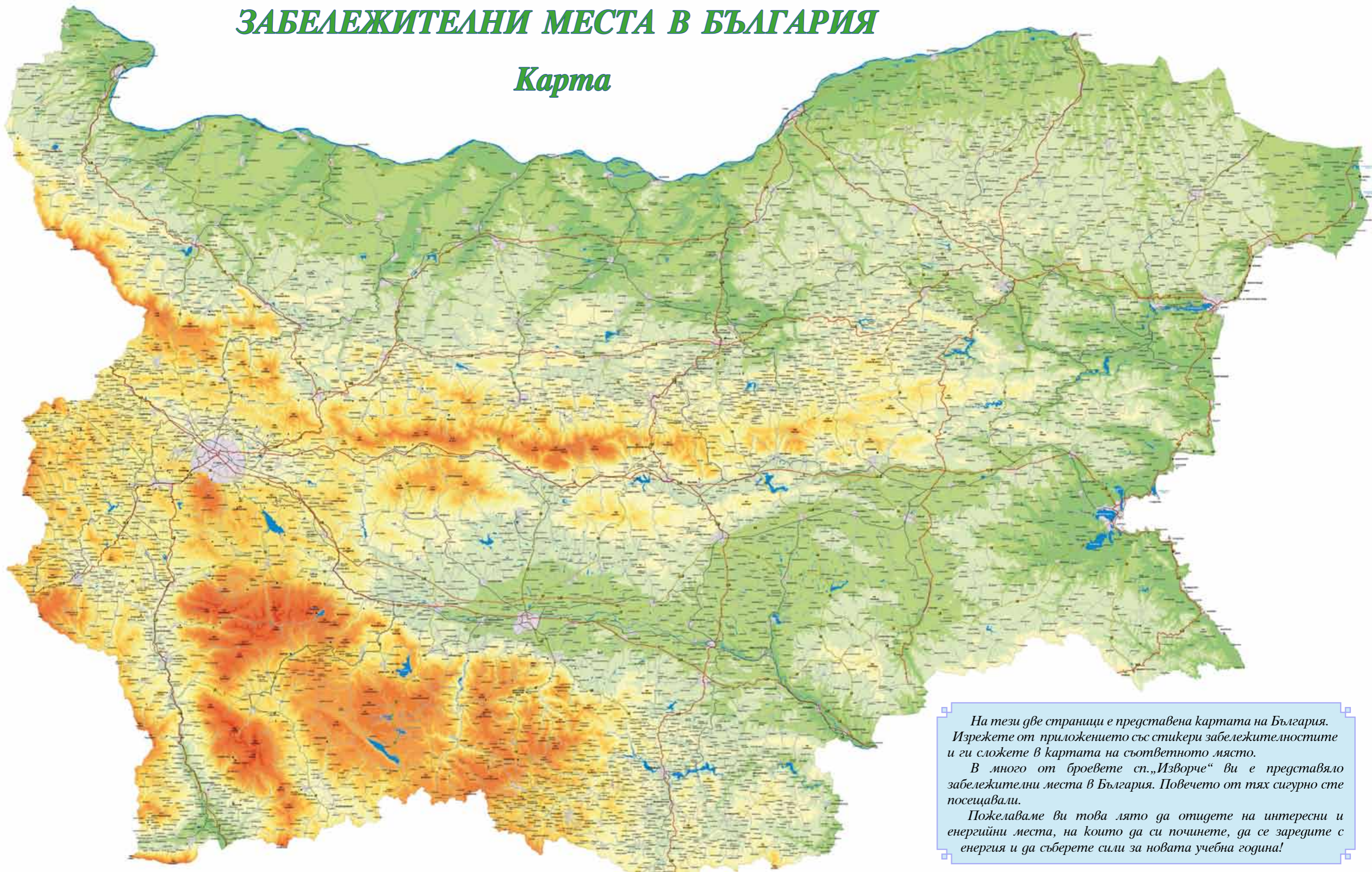
Танцът – Танцът се използва за церемонии, празници, благодарност, молитва, както и за духовно посвещение. Най-известни са танцът на Слънцето, на Царевецата, на Дъжда и на Орела. Обикновено танцът е съпроводен от

Индианците се стараят да живеят в хармония с хората, животните и благодарят за всичко дадено им от Майката земя и Великия дух! Нека се опитаме да бъдем повече като тях! В следващата книжка на Изворче ще ви представим известни индиански личности.

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ МЕСТА В БЪЛГАРИЯ

Карта

На тези две страници е представена картата на България. Изрежете от приложението със стикери забележителностите и ги сложете в картата на съответното място.

В много от броевете сп. „Изворче“ ви е представяло забележителни места в България. Повечето от тях сигурно сте посещавали.

Пожелаваме ви това лято да отидете на интересни и енергийни места, на които да си починете, да се заредите с енергия и да съберете сили за новата учебна година!

ПРИРОДАТА ГОВОРИ

Прогноза за времето

Природата около нас е жива и ни говори постоянно. Трябва да отворим очите и ушите си, за да я видим и чуем.

Хората са забелязали признаци, по които да предсказват времето - по движението и състоянието на облаците на небето, на птиците и животните, на растенията.

В брой 14 на Изворче ви показахме как да си направите метеорологичен дневник. Когато го попълвате, си отбележете дали сте забелязали някои от тези признаци за прогноза на времето, с които ще ви запознаем.

„Зелени барометри“

Ако цветовете на глухарчето се затварят, трябва да се очаква гъжд. Ако и най-слабият полъх на вятъра отнася неговите бели парашутчета, времето ще бъде сухо.

Когато влажността на въздуха е висока, в растенията се натрупва излишна течност и преди да завали гъжд, някои от тях започват да “плачат” - върбата, конският кестен (1-2 денонощия преди валежа) и кленът (3-4 денонощия преди валежа).

Ако по дъба има много жълди, зимата ще бъде сурова.

Ако през лятото се появят много жълти листа по дърветата, есента ще настъпи рано.

Ако през есента листата на дърветата започнат да пагат отначало от върха, зимата ще бъде студена, а ако започнат да пагат от долните клони, зимата няма да бъде сурова.

„Живи барометри“

Когато лястовиците летят ниско, скоро ще завали гъжд. Това е така, защото влажността на въздуха се увеличава и мушиците летят по-ниско, а лястовиците ловят мушиците.

Когато мравките строят бързо мравуняка, времето ще се развали.

Когато славеите пеят рано, времето се оправя.

Когато през лятото щурците свирят по-бързо, времето ще се задържи топло, а ако свирят бавно, температурите ще се понижават.

Когато пчелите се прибират бързо в кошерите си, скоро времето ще се развали.

Рибата не кълве преди гъжд. Тя се е заситила от падналите във водата насекоми и не я привлича примамката, поставена на въдицата.

Ако птиците свият гнездата си на южната (слънчева) страна, лятото ще бъде хладно.

Други признаци

Ако залезът е огнено червен, на другия ден ще духа силен вятър.

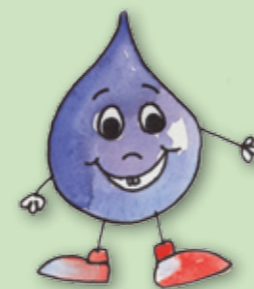
Ако сутрин тревата е суха, привечер очаквай гъжд. Нощта преди да се развали времето, е топла и ветровита, а роса не се образува. Ако има нощна роса или слана, времето ще се запази хубаво.

Ако вятърът започва да се усилва, независимо от часа на денонощието, се очаква влошаване на времето.

Ако сутрин облаците приличат на планина, т. е. са купести, във вид на зъбци и кули, следобед очаквай гъжд.

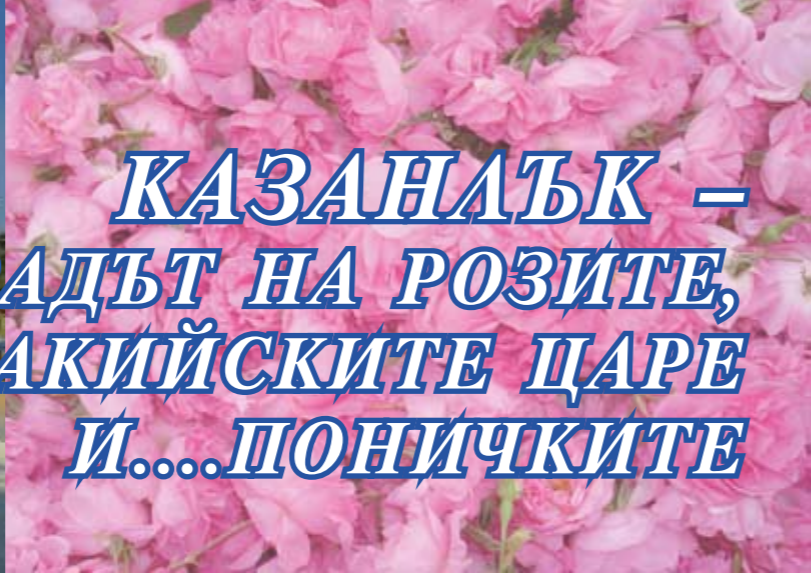
И един съвет:

Не съставяйте прогноза само по един признак, а направете няколко разнородни наблюдения и съпоставете резултатите!

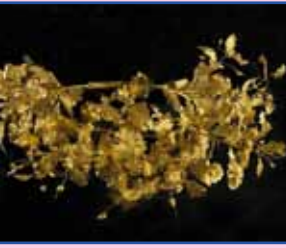
КАЗАНЛЪК – ГРАДЪТ НА РОЗИТЕ, ТРАКИЙСКИТЕ ЦАРЕ И... ПОНИЧКИТЕ

Здравейте, приятели!
В момента се намирам в центъра на гр. Казанлък, на площад „Севтополис“, точно пред модерния хотел „Казанлък“. На няколко метра от мястото, на което съм, се намира една вълшебна чешма, наречена от местните жители Львовата чешма. Легендата разказва, че който пие от чешмата завинаги ще остане в Казанлък. Затова внимвайте, да не се заселите постоянно в града, ако сте жадни и пиете от чешмата!

Львовата чешма

Венецът на Севт III

Шлемът на Севт III

Слънцето напича и аз тръгвам по ул. „Искра“, към Регионалния исторически музей, където мога да науча нещо повече за тракийските находки в района и после се отправям към Етнографския комплекс до хълма „Тюлбето“. Там пък ще разбера как се берат рози и как се прави розово масло (не си мислете, че това е масло, което може да намажете на филийки).
По пътя си към музея минавам край сградата на читалище „Искра“, една от емблемите на града. Скоро научих, че в града има и друго читалище – „Възродена Искра 2000“, където може да се запишете в различни школи, кръжоци и самодейни състави. Тук се преподава и „танцът на свет-

лината“, така сам го нарекох, защото се играе в кръг, по двойки, обратно на часовниковата стрелка и хората са облечени в бяло, така че наистина отдалече кръгът прилича на светлинен пръстен.

В историческия музей моля да ми покажат златните накити и предмети, намерени в тракийските могили в района. Няма да повярвате какви златни украшения виждам в момента! Най-красив, според мене е златният венец от жълъдови листа и малки жълъдчета, украсявал главата на тракийския цар Севт III. Жълъдчетата са толкова малки и така фино прикрепени към венеца, че казват, когато царят се движел, се чувал един много приятен тъхичък звън: „Зън, зън“. Сигурно така Севт е преупреждавал поданиците си, че е наблизко. Венецът е намерен в могилата „Голямата косматка“, която е по пътя за с. Шипка. Има и „Малка косматка“. Дали са им това име, защото, преди да ги разкопаят, могилите са били обрасли с дръвчета и отдалече приличали на таралежи. Странни хора са това археолозите, биха могли поне да ги кръстят „голямата и малка таралежка“. Само на 7 км от

Това е невероятно! Освен Петко Стайнов, който на 11 г. загубва зрението си и въпреки това става композитор, тук е живял и работил „чудакът“ в българската литература и художник – Димитър Чорбаджийски, известен с лит. си псевдоним „Чудомир“. Това е родният град на Дечко Узунов, чието име днес носи националната гимназия по пластични изкуства и дизайн в града, на художника Ненко Балкански, в парк „Тюлбето“ е и гробът с паметник на Емануел Манолов, един от първите професионални български композитори. Техните къщи сега са музеи, които всеки може да посети.

града, на гъното на днешния язовир „Копринка“, лежат останките от величествената столица на тракийското царство – Севтополис. Трябва ни обаче подводница като Наутилус на капитан Немо, за да слезем на гъното на язовира. Свят ми се забива от тези тракийски богатства в музея! Да не забравя – на хълма „Тюлбето“ се намира прочутата Казанлъшка тракийска гробница с великолепно запазени стенописи, изобразяващи тракийско погребение. Аз обаче нямам сили да стигна дотам, защото изведнъж много оглажнях. Сетих се за т.н. „казанлъшки понички“, едни малки, вкусни мекички с дупка в средата, приличат на гевречета. Тук понички, никъде не продават такива. Тогава се обадих на баба ми (която, между другото, е родена в Казанлък) да я питам къде продават такива понички. Какво огромно разочарование изпитах, когато разбрах, че те се казват така само заради машинките, в които се пържат. Те били казанлъшко производство. Ама че работа.

В Етнографския комплекс, намиращ се в подножието на хълма „Тюлбето“, ме посрещат радушно и ме черпят с конфи-

Защо роза Дамасцена е толкова ценна? Родната на маслодайната роза е Персия. Използвали са я за добиване на ароматни масла. По-късно тя намира приложение и в медицината. Розовата вода и розовото масло се добиват чрез дестилация (частично изпарение и образуване на пари).

А вас ви приканвам да дойдете тук и да се забавлявате на Фестивала на розата, който тази година ще се състои на 2-ри и 3-ти юни в Казанлък (по традиция празникът напоследък се организира първата събота и неделя от юни).

За „Изворче“ предаде местният кореспондент Снежана Подбалкански.

тур от рози, защото съм дете. Иначе, на възрастните предлагат и ликьор от рози. Тези неща обаче не стават от всякави рози, които може да си наберете в градината. Този вид роза е специална, казва се роза Дамасцена и от нея се прави прословутото розово масло, прославило страната ни по цял свят. От баба ми знам, че розите се берат рано, ставаш към 4 ч. сутринта, слагаш си непромокаеми обувки, за да не се намокриш от росата и тръгваш към градината.
Розите обикновено се берат през май, преди изгрев слънце и малко след това, защото тогава запазват най-добрите си качества за извличане на розовото масло. Говорят, че през 16 в. един турски султан харесал много това цвете и освен в двора си, заповядал да се отглежда и в сегашната Розова долина. И така се започнало, та чак и до днес.

Страничка на Държавен куклен театър, Пловдив

Държавен куклен театър - Пловдив е основан през 1946 г. Театърът е репертоарен, финансиран от Министерството на културата и е активно подпомаган от община Пловдив. Театърът е носител на орден "Кирил и Методий" - I степен.

ПРЕДСТАВЛЕНИЯ ЗА СЕЗОН 2011/2012

спектакли За деца от 3 до 10 години

- „Бяла приказка“ по Валери Петров
- „Карлсон“ по А. Лингрен
- „Спящата красавица“ по Шарл Перо реж. Л.Капон
- „Малкият Мук“ по приказка на Вилхелм Хауф
- „Момче и Вятър“ по българска народна приказка
- „Снежанка и седемте гжуджета“ драматизация Петър Пашов
- „Вълкът и седемте козлета“ по Недялко Йорданов
- „Приказка от приказки“ по мотиви от български народни приказки
- „Грозното патенце“ по Х.Кр. Андерсен
- „Аладин“ по „Приказките на Шехерезада“
- „Патето Жълтурко“ по Н. Гернет
- „Мечо Пух“ по Алън Милн
- „Снежко, Скрежко и Смешко“
- „Принцесата и свинарят“ от Панчо Панчев
- „Божият Син“ - от Цвете Янева
- „Коледата невъзможна“
- „Дядо Коледа, къде си?“ по Л.Франк Баум
- „Меко казано“ по Валери Петров
- „Спящата красавица“ - режисьор Веселин Бойдев
- „Играй-познай“ /детска дискотека с игри/
- „Принцесата и граховото зърно“ от С. Сивинова
- „Тримата братя и златната ябълка“ по Ангел Каралийчев
- „Педя човек - лакът брада“ драматизация Ирослав Петков
- „Дъщерята на магьосника“ - по Антъни Амстронг.

- „Любопитното слонче“ - по Р.Киплинг, превод Валери Петров
- „Драконът с теменужените очи“ по германска легенда
- „Мързеливата пчеличка“- по Методу Бежански
- „Приказка За юнаците“ по Тегу Москов и Леонард Капон
- „Добър ден, Пинокио“
- „Игрите на Пижо и Пенда“
- „На приказки с Топчо“
- „Снежната царица“ - Х. Кр. Андерсен.
- „Студеното сърце“ - по Вилхелм Хауф.
- „Вълшебна приказка“ - Ч.Дикенс.
- „Разбойническа приказка“ - по К.Чапек.
- „Котаракът в чизми“ - по Шарл Перо
- „По ръба на небето“ - детски мюзикъл-реж. В. Кунчева
- „Пеещ светофар“ образователен спектакъл За правилата на уличното движение от Соня Ботева
- „Голямото пътешествие на малкото крокодилче“- реж. В.Бойдев

спектакли За деца от 10 до 16 години

- „Малкият принц“ по А. Дьо Сент Екзюпери
- „Хамлет“ по У. Шекспир и Ричард Армър

спектакли За зрители над 16 години

- „Малкият принц“ по А. Дьо Сент Екзюпери (спектакъл За възрастни, които някога са били деца)
- „Егип. Празникът на ослепяването“ по Софокъл - режисьор Руслан Кудашов (Большой театър кукол - Санкт Петербург - Русия)

ПЪРЖЕСИВА

Капчица ви кани на 01.06.2012 г. в 16 часа в Държавния куклен театър – Пловдив, на детско парти „ЗАБАВЛЯВАЙ СЕ С ИЗКУСТВОТО“, където ще можете:

- да научите как се изработват кукли за театър,
- да научите интересни неща за професията на кукловода,
- да надникнете зад сцената на куклите,
- да участвате в откриването на изложба на деца от художествено ателие „Севколорит“ гр. Пловдив,
- да се насладите на песните, които ще изпълни вокална група „Сладурана-мини“ към ОУ „Княз Александър I“ гр. Пловдив,
- да се забавлявате с нас!

На 07.04.2012 г. в книжарница „Нанси“, гр. Пловдив, се състоя пролетното тържество на сп. „Изворче“, на което бяха връчени наградите на участниците в конкурса „Планетата Земя и нейните обитатели“. Специалните награди бяха предоставени от Държавния куклен театър в Пловдив, на който ви представяме програмата на стр. 14.

Деца представиха с кукли от картон приказката „Зайовата къщичка“. Всички се забавляваха много и си пожелаха нови срещи.

Капчица обявява **КОНКУРСИ**

- за литература на тема „Един хубав ден от лятото“ – разкази, приказки, стихове, есета, поеми с размер до 1-1,5 страница на шрифт 12.
- за рисунка и фотография на тема „Красива лятна картина“.

Срок за представяне на работите – 05.09.2012 г.

Очакваме вашите работи, пожелаваме ви творчески успехи и весела ваканция!

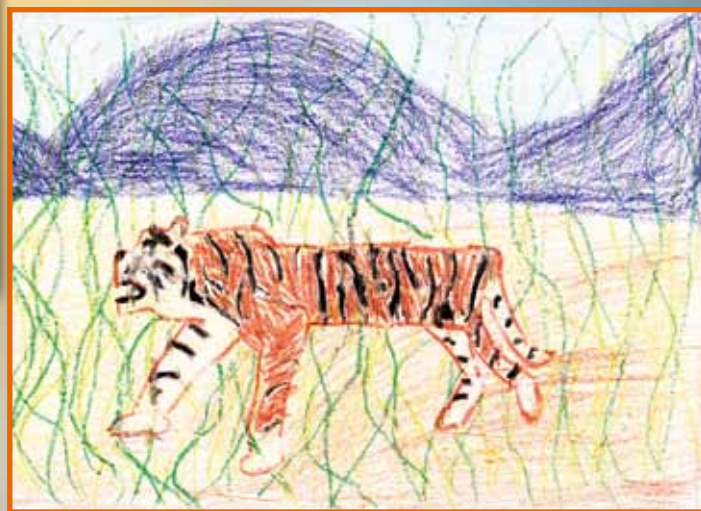
"Планети" - Гая Атанасова, 5 г.

"Мама и аз" - Гая Атанасова, 5 г.

"Цвете" - Роза Атанасова, 7 г.

"Тигър" - Петър Пенев, 9 г.

Екипът на Изворче се извинява на Петър Пенев, на 9 г. от Стара Загора, който ни изпрати рисунка за миналия конкурс „Планетата Земя и нейните обитатели“, която публикуваме в този брой, на гърба на списанието. Той получава награда, както всички участници.

Не забравяйте за новия конкурс на сп. "Изворче"! До нови срещи!